

ปัจจัยพระคัมภีร์ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สุพรรณ อินทะชัย

คุณูปการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2555

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ ได้พิจารณา
คุณิพนธ์ของ สุพรรณ อินทะชัย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาคุณิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สร สุนทรายุทธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียววิศเรศ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สร สุนทรายุทธ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาคุณิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร)

วันที่ 14 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2555

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากมูลนิธิทวี บุญยเกตุ
ประจำปี พ.ศ. 2555

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ ได้พิจารณา
คุณิพนธ์ของ สุพรรณ อินทะชัย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียววิเศษ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตร การศึกษาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

คุณฐิณิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.สมุทร ชำนาญ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษา ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ พร้อมทั้งช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของคุณฐิณิพนธ์

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์อัมชา ก.บัวเกษร คณะภูมิสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.การดี อนันตนาวี รองหัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตตภา สารพัฒน์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.เอกชัย ผาบไชย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และดร.สถิตย์ ไชยปัญญา อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย และภาควิชาวันออก มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และช่วยตรวจสอบเครื่องมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหาร และคณะครูของ โรงเรียนในโครงการโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยโดยการตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกระดับ ทุกสถาบันที่ได้ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณมูลนิธิวิ บุณยเกตุ ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ในครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการเพิ่มศักดิ์ เรือนสังข์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเวียงชัย คณะครูทุกท่าน ขอขอบคุณ คุณประสิทธิ์ อินทะชัย สามีตลอดจนบุตร พี่ เพื่อน น้อง และหลาน ที่ให้การสนับสนุนเป็นกำลังใจ และช่วยเหลือผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

คุณค่า และประโยชน์จากคุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกุศลจิตแด่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลายแก่ผู้วิจัย

สุพรรณ อินทะชัย

52810056: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพแบบสมดุล/ ปัจจัยทุกระดับ/ โรงเรียนในโครงการ โรงเรียนในฝัน

สุพรรณ อินทะชัย: ปัจจัยทุกระดับที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (THE MULTI- LEVEL FACTORS INFLUENCING
THE BALANCED SCORECARD EFFICIENCY OF THE SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC
EDUCATION COMMISSION) คณะกรรมการควบคุมคุณภาพ: ธร สุนทรายุทธ, Ph.D., ไพรัตน์ วงษ์นาม,
ค.ด. 211 หน้า. ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาปัจจัยระดับครู ที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียน ศึกษาปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพ
แบบสมดุลของโรงเรียนและศึกษาปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยระดับครู
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2554 ที่อยู่ในโครงการ โรงเรียนในฝัน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage
Sampling) ได้โรงเรียน ทั้งหมด 180 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเป็น ผู้บริหาร 180 คน
และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 1,440 คน รวมทั้งหมดจำนวน 1,620 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
ประกอบด้วย แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 3 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS
ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน และโปรแกรม HLM ในการวิเคราะห์ทุกระดับ ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพแบบสมดุลของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ($\bar{X} = 3.77$)
2. ปัจจัยระดับครู ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพแบบสมดุลของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมีดังนี้ ภูมิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน เจตคติต่อวิชาชีพครู
ขวัญและกำลังใจในการทำงาน และภาวะผู้นำทางวิชาการ ร่วมกันอธิบายประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียนได้ร้อยละ
46.40 ($R^2 = .464$) และภูมิการศึกษา เจตคติต่อวิชาชีพครู และภาวะผู้นำทางวิชาการ มีอิทธิพลทางลบต่อประสิทธิภาพ
แบบสมดุลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปัจจัยระดับโรงเรียนพบว่าขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ของผู้บริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหารวัฒนธรรม
ของโรงเรียน และบรรยากาศในการทำงานร่วมกันอธิบายค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียนเป็น
รายโรงเรียนได้ร้อยละ 47.10 ($R^2 = .471$)
4. ปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยของสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยระดับครูที่มี
ต่อประสิทธิภาพแบบสมดุลของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าขนาดของโรงเรียน
มีอิทธิพลทางลบต่อค่าเฉลี่ยของสัมประสิทธิ์การถดถอยของประสบการณ์ในการสอนที่มีต่อประสิทธิภาพ
แบบสมดุลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -1.99$)

52810056: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ph.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE BALANCED SCORECARD EFFICIENCY/ MULTI-LEVEL FACTORS/ LAB SCHOOL PROJECT

SUPHAN INTHACHAI: THE MULTI-LEVEL FACTORS INFLUENCING THE BALANCED SCORECARD EFFICIENCY OF THE SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION.

ADVISORY COMMITTEE: DHORN SUNTRAYUTH, Ph.D., PAIRAT WONGNAM, Ph.D. 211 P. 2012

The purposes of this research were 1) to study the balanced scorecard efficiency of the schools under the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education 2) to study the teacher-level factors influencing the balanced scorecard efficiency of the schools 3) to study the school-level factors influencing the average of the balanced scorecard efficiency of the schools 4) to study the school-level factors affecting the regression coefficients of the teacher-level factors. The sample of this research, which is classified by multi-stage sampling from the schools of the Labschools Project under the Office of the Basic Education Commission in the academic year 2011, consists of 180 school administrators and 1,440 teachers being the head of the substance learning group. The total of the sample was 1,620 persons of 180 schools. Three types of questionnaire were used for collecting data. Then the data were analyzed by using SPSS for the descriptive statistics and HLM for multi-level analysis.

The research findings were as follows:

1. The balanced scorecard efficiency of the schools under the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education were ranked at the high level. The average is 3.77. ($\bar{X} = 3.77$)

2. The teacher-level factors influencing the balanced scorecard efficiency of the schools under the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education, are the education degree, teaching experience, attitude toward the teaching profession, teacher's working satisfaction and academic leadership. These all factors explain the balanced scorecard efficiency of the schools at 46.40 percentage. ($R^2 = .464$) And the education degree, attitude toward the teaching profession and academic leadership have statistically significant negative influence on the balanced scorecard efficiency of the schools at the level .05.

3. The school-level factors influencing the balanced scorecard efficiency of the schools under the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education, are the school size, experience of the administrator, leadership of administrator, school culture, working environment. These all factors explain the average of the balanced scorecard efficiency of each school at estimated 47.10 percentage. ($R^2 = .471$)

4. The school-level factor influencing the regression coefficients of the teacher-level factors affecting the balanced scorecard efficiency of the schools under the Office of the Basic Education Commission was the school size. The school size had statistically significant negative influence on the average of the regression coefficients of the teacher's teaching experience affecting the balanced scorecard of the schools at the level .05. ($t = -1.99$)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
คำถามการวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	11
กรอบความคิดในการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	15
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	16
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ.....	21
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพแบบสมดุล.....	38
โครงการโรงเรียนในฝัน (Lab School Project).....	53
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับ(Multiple Level Analysis).....	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	75
3 วิธีดำเนินงานวิจัย	88
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	88
ตัวแปรที่ศึกษา.....	90
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	115
สรุปผลการวิจัย.....	116
อภิปรายผล.....	117
ข้อเสนอแนะ.....	130
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	151
ภาคผนวก ก.....	152
ภาคผนวก ข.....	160
ภาคผนวก ค.....	171
ภาคผนวก ง.....	195
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	211

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 Balance Scorecard ในมุมมองด้านสถานศึกษา.....	47
2 จำนวนโรงเรียนในฝัน ปีงบประมาณ 2547-2553.....	59
3 จำนวนโรงเรียน ผู้บริหารและครูกลุ่มตัวอย่าง.....	90
4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
5 ร้อยละของจำนวนครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	101
6 ร้อยละของจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	101
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของปัจจัยระดับครู ปัจจัยระดับโรงเรียน และประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียน.....	102
8 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรสังเกต สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบค่าความเที่ยงของชุดคำถาม ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง และค่าเฉลี่ยของค่าความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ขององค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งของแบบจำลองประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.....	104
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยระดับครู ระดับโรงเรียน และประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียน.....	106
10 ผลการวิเคราะห์ โมเดลว่างของประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียนในแต่ละโรงเรียน	108
11 ผลการวิเคราะห์ขั้น โมเดลอย่างง่าย (Simple Model) ของตัวแปรปัจจัยระดับครูที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียน.....	109
12 ผลการวิเคราะห์การประมาณค่าอิทธิพลของตัวแปรปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยระดับครูที่มีต่อประสิทธิภาพแบบสมดุลของโรงเรียน.....	111

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์พระดั่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพแบบสมดุล ของโรงเรียน.....	13
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
3 รูปแบบสถานศึกษาคุณภาพทั้งระบบตามแนวคิดของอาร์คาโร.....	30
4 ภาพประกอบจาก Paul Arveson, 1998, What is the Balanced Scorecard?.....	39
5 การกำหนดผลสำเร็จของโรงเรียนในพื้นที่.....	54
6 ภาพความสำเร็จโรงเรียนในพื้นที่.....	54
7 แผนที่กลยุทธ์โรงเรียนในพื้นที่.....	55
8 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของประสิทธิผลแบบสมดุลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.....	104